

هومن جعفری
روزنامه‌نگار ورزشیفوتبال تهاجمی
لاکچری است

فوتبال دفاعی جذاب نیست اما مشتری دارد. مشتریانش هواداران فوتبال نیستند اما تصمیم گیرندگان اول این ورزش به حساب می‌آیند. اعضای هیأت مدیره، مدیران باشگاه، معاونان، مربیان و حتی بازیکنان تیم در بسیاری از موارد ترجیح می‌دهند بازی دفاعی انجام بدهند. یادمان باشد در مورد اکثریت تیم‌ها صحبت می‌کنیم نه تیم‌های نخبه.

حمله کردن صنعت گرانقیمتی است. برای بستن یک تیم تهاجمی باید بیشتر پول بدهی. حمله ظرافت و کلاسی دارد که لاکچری است. همه وسع شان نمی‌رسد. همه از پس هزینه‌هایش بر نمی‌آیند. همه نمی‌توانند مهاجم خارجی با کلاس و بازیکن‌های تغذیه کننده ملی پوش بخرند. دفاع ارزان‌تر و در دسترس‌تر است. اقتصاد فوتبال دفاعی، اقتصاد راحت‌تری است. اگر کمبود بودجه داری، دفاعی بازی می‌کنی. اگر خواستی از منابع محلی پول و بودجه اضافی به دست بیاوری، همیشه می‌توانی برای خرید یک مهاجم جدید پول جور کنی. برای مهاجم خارجی همیشه می‌شود پول جور کرد. تیمت را با بودجه محدودت دفاعی ببند.

فلسفه فوتبال دفاعی فلسفه راحت‌تری است. دور هم جمع شوید، فضا را ببندید، یار را بگیرید، منافذ را کور کنید. هر وقت لازم شد بزیند زیر توپ. هر دفاع متوسطی می‌تواند بازی حریف را خراب کند. هر هافبک دفاعی قلمقامی می‌تواند با یک تکل بازیکن طراح حریف را نقش بر زمین کند یا مصدوم سازد. خراب کردن بازی تیم رقیب کاری است راحت. آنچه سخت و دشوار است و ظرافت و مهارت و فکر می‌خواهد، بازی تهاجمی است. باید نقشه بکشی، دیکته کنی و به موفقیت برسی. بازی دفاعی بازی راحت‌تری است. تماشاگر نمی‌پسندد اما بعد از چند هفته، نتایج به اعتبار تبدیل می‌شوند. دلیل رواج فوتبال دفاعی همین است.

کی‌های زشت کارلوس کی‌روش

سام ستارزاده
روزنامه‌نگار ورزشی

پس از جام جهانی ۲۰۱۴، دفاع همه‌جانبه به عنوان استراتژی‌ای که کی‌روش آن را برای تیم ملی تجویز کرد، در فوتبال ایران طرفداران بی‌شماری یافت. سرمربیان بسیاری با الگو قرار دادن سبک دفاعی بازی تیم ملی و تجویز آن برای باشگاه‌های خود، بازی دفاعی را در لیگ برتر تا جایی رواج دادند که میانگین گل زده در بازی‌های لیگ، تا فصل نوزدهم آن روی عدد

نازل ۲.۲ گل به ازای هر بازی قرار داشت و البته با شیب آرامی نیز در حال کاهش بود. تصویب قانون منع جذب مربیان خارجی جدید و کوچ سرمربیان خارجی سابق فوتبالمان نظیر کالدرون، استراماچونی و رادولویچ، فوتبال را با واقعیت آموخته‌ها و تفکرات مربیان ایرانی روبه‌رو ساخت. در دو فصلی که نیمکت‌های لیگ برتری تمام

ایرانی بودند، سرمربیان وطنی به ندرت در فاز هجومی چیزی برای ارائه دادن در جنته داشتند و میانگین گلزنی در بازی‌های دو فصل اخیر به عددی زیر ۱.۸ گل نیز سقوط کرد. غیر از عده‌ای انگشت‌شمار نظیر محرم نوبدکیا و محمدعلی ربیعی، سایر مربیان لیگ برای گلزنی

بیش‌تر روی ضربات ایستگاهی و تاکتیک‌های سنتی مبتنی بر ارسال از جناحین متوسل بودند؛ تاکتیک‌هایی پیش‌پا افتاده که برخی باشگاه‌های لیگ را به کپی‌ناشیانه و زشتی از تیم ملی دوران کارلوس کی‌روش بدل می‌ساخت. فوتبال ایران بخصوص در دو فصل اخیر، دلتنگ مربیان خارجی‌ای شده که آلمان‌های فوتبال مدرن نظیر پرس از بالا و ضدحمله‌های حساب‌شده را در لیگ برتر پیاده می‌کنند. از همین رو، زوزه مورایس و فریان بردیف، دو چهره ویژه لیگ جاری خواهند بود.

زوزه مورایس در چونوبوک کره فوتبالی دفاعی ارائه می‌داد و فریان بردیف نیز مانند اغلب مربیان روس، به فوتبال جنگنده و فیزیکی علاقه‌مند است. با این حال، دانش فنی این دو مربی کارنامه‌دار، می‌تواند از سپاهان و تراکتور فصل جاری، تیم‌هایی بسازد که الگویی برای بازی دفاعی اصولی و مدرن باشند؛ تیم‌هایی که به عنوان دو مدعی قهرمانی لیگ، بنای خود را بر دفاع مستحکم بگذارند، اما برنامه و هوشمندانه حمله‌کنند؛ نه این‌که حمله را از بیاد برده و گلزنی را فدای مساوی‌ها کنند.

پیاده کردن فوتبال هجومی
بدون ابزار ممکن نیستبازی‌های
کم‌حادثه
میوه لیگ
ورشکستهآرمن ساروخانیان
روزنامه‌نگار

در قهرمانی فصل گذشته استقلال، نقش استحکام دفاعی این تیم پررنگ بود. ۳۰ بازی بدون شکست و تنها ده گل خورده آماري نیست که بدون ساختار دفاعی منسجم و توجه به جزئیات به دست بیاید. انتخاب بازی با سه مدافع از سوی فرهاد مجیدی در شروع فصل کمی عجیب به نظر می‌رسید، ولی این مربی که می‌دانست برای گرفتن جام تحت فشار است، گل نخوردن را به عنوان اولویت تیمش در نظر گرفته بود.

با موفقیت استقلال، علاقه به استفاده از خط دفاع سه نفره به تیم‌های دیگر لیگ هم سرایت کرد. فصل گذشته نساجی، هوادار، ذوب‌آهن و مس رفسنجان تیم‌هایی بودند که با خط دفاع سه نفره بازی کردند و تیم‌های دیگری مثل پرسپولیس هم برای مقاطعی سراغ این روش رفتند. این فصل هم انتظار می‌رود استفاده از خط دفاع سه نفره در لیگ متداول باشد. این تصمیم لزوماً

به معنی اصرار به بازی دفاعی نیست ولی مدل رایج بازی با سه مدافع در فوتبال ایران گرایش دفاعی دارد و در اکثر دقایق بازی خط دفاع پنج نفره می‌شود.

لیگ برتر ایران حتی پیش از رواج بازی با سه مدافع میانگین گل کمتری نسبت به لیگ‌های اروپایی داشت و بسامد بالای تساوی‌های بدون گل و برد یک بر صفر از مهم‌ترین دلایلی است که استقبال از مسابقات کم‌شده. مربیان از یک طرف به خاطر کم‌مطابقتی باشگاه‌ها و مدیران ترجیح می‌دهند احتیاط کنند، ولی این تمام مشکل فوتبال ایران نیست. تیم‌ها در پیاده کردن نقشه‌های هجومی تبحر بالایی ندارند و هافبک‌ها و مهاجمان باکیفیت به اندازه کافی تولید نمی‌شوند.

انتظار بازی‌های تهاجمی، پرگل و جذاب از لیگ برتر نیاز به تحول فنی و فکری فوتبال ایران دارد. مربیان

زمانی می‌توانند با خیال راحت سراغ سبک‌های هجومی بروند که این اراده جدی نزد مدیران باشگاه و هواداران هم وجود داشته باشد و آنها ریسک‌های آن را بپذیرند.

فوتبال هجومی نیاز به ابزار هم دارد. زمین تمرین مناسب، بازیکنان باکیفیت و مربیان مدرن می‌توانند این وضعیت را تغییر بدهند، ولی دستیابی به این ابزار برای باشگاه‌ها در کوتاه‌مدت ممکن نیست و نیاز به سرمایه‌گذاری و پشتیبانی بخش‌های تصمیم‌ساز فوتبال دارد.

فوتبال ایران تا زمانی که بخواهد با امکانات حداقلی ادامه بدهد، انتظار تغییر این روند خیلی خوشبینانه خواهد بود. از تیم‌هایی که زمین تمرین و مسابقه مناسبی ندارند و در استخدام مربی بازیکن مجبورند به حداقل‌ها اکتفا کنند، نمی‌توان انتظار داشت فوتبال شناوری به نمایش بگذارند و با نفرات زیاد روی دروازه حریف حمله کنند. مربی در این شرایط مجبور است به بازی بسته و جلوگیری از شکست پرگل فکر کند و امیدوار باشد که روی ضربات ایستگاهی یا ضدحمله‌ها به گل برسد.

از یونان اتوری‌هاگل تا کاتاناجو ایتالیایی

هواداران سبک قهرمانی استقلال را می‌پسندند؟

سعید زاهدیان
روزنامه‌نگار ورزشی

تیمی که گل نمی‌خورد حتماً نمی‌بازد؛ از سال‌ها پیش این شیوه در فوتبال مرسوم بود و تیم‌های کوچک در تقابل با تیم‌های بزرگ و پرستاره از این شیوه استفاده می‌کردند و گاهی به ضدفوتبال محکوم می‌شدند. دم‌دستی‌ترین نمونه که اغلب ما به خاطر داریم، بازی پرسپولیس مقابل

پیکان بود که دکتر بیژن ذوالفقارنسب با فوتبالی دفاعی، پرسپولیس پرستاره آن سال‌ها را برد.

فوتبال متکی به دفاع به تنهایی موفق نیست؛ اگر تیمی با این سبک و سیاق جلو برود قطعاً به بن‌بست می‌خورد. کاتاناجو ایتالیایی‌ها هم بر دفاع مطلق استوار نبود. ایتالیایی‌ها در دفاع بی‌نظیر بودند اما برای حمله و گل زدن هم مهاجمان بزرگ و درجه یک داشتند.

برای نخستین بار در فوتبال ایران، استقلال تنها تیم بزرگی بود که فلسفه بازی‌اش بر گل نخوردن گذاشته شد و با سبک جدید دفاع که مبتکر آن ایتالیایی‌ها بودند، مسیر استراماچونی را با گابریل پین ادامه داد و تیم فرهاد مجیدی قهرمان لیگ شد، در حالی که تمام مربیان و اهالی فوتبال هر هفته منتظر باخت آنها بودند. استقلال به روند موفقیت آمیزی که در پیش گرفته بود ادامه داد و سرانجام با رکورد‌های بزرگ جام

قهرمانی را بالای سر برد. استقلال همانقدر که در دفاع فوق‌العاده بود، برای حمله هم برنامه داشت و با انتقال سریع توپ به حمله و مهاجمان سرعتی و تکنیکی مثل یامگا و حسین‌زاده به گل می‌رسید. با قهرمانی استقلال، اصلاً بعید نیست که دیگر تیم‌های لیگ هم برای فصل جدید از این مدل تبعیت کنند و فلسفه بازی استقلال فراگیر شود. بعد از یونان اتوری‌هاگل در یورو ۲۰۰۴، تیم‌های زیادی

از این ایده الهام گرفتند و این شیوه بر بسیاری از تیم‌ها و مربیان اثر گذاشت. اگر در فوتبال ایران تیمی بتواند دفاع منطقی را کنار پلن درستی برای گل زدن قرار دهد، می‌تواند به همان موفقیتی که استقلال رسید برسد. ولی در مجموع اجرای این سبک برای تیم‌هایی که پرهواداران و هواداران از تیم خود انتظار بازی باشکوه دارند، کمی دشوار است و بازیکنان و مربیان را تحت فشار قرار

می‌دهد. استقلال در شرایطی با این سبک موفق شد که هواداران به دلیل فراگیری کرونا در ورزشگاه‌ها حضور نداشتند اما در فصل جدید اجرای همین شیوه توسط استقلال یا هر تیم دیگری به سختی با اقبال عمومی مواجه می‌شود و هواداران فوتبال ایران خیلی سخت این مدل بازی را می‌پذیرند و از آن در شرایطی حمایت می‌کنند که به موفقیت با این سبک ایمان داشته باشند.

سپاهان

José Morais

4

- گل خورده: ۲۱
- میانگین گل خورده در هر بازی: ۰/۷۵
- کلین شیت: ۱۵
- مدافعان بازی کرده: ۷

فولاد

Javad Nekounam

3

- گل خورده: ۳۲
- میانگین گل خورده در هر بازی: ۰/۷۳
- کلین شیت: ۱۵
- مدافعان بازی کرده: ۱۱

پرسپولیس

Yahya Gholmohammadi

2

- گل خورده: ۳۱
- میانگین گل خورده در هر بازی: ۰/۷۳
- کلین شیت: ۱۳
- مدافعان بازی کرده: ۱۲

استقلال

Ricardo Sá Pinto

1

- گل خورده: ۱۵
- میانگین گل خورده در هر بازی: ۰/۳۳
- کلین شیت: ۲۱
- مدافعان بازی کرده: ۱۱